

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE**

**KLASA: UP/II-034-02/25-01/641
URBROJ: 354-02/13-26-8
Zagreb, 31. ožujka 2026.**

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, OIB: 95857869241, u Vijeću sastavljenom od članova: Danijele Antolković, zamjenice predsjednice, te Sanje Badrov Ranić i Olge Majdak Huljev, članica, povodom žalbe žalitelja Industrooprema d.o.o, Sesvete, OIB: 01291306683, na sadržaj dokumentacije o nabavi, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2025/S F05-0002520, predmet nabave: izolatori i nosači izolatora (za NN i SN vodove), naručitelja HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb, OIB: 46830600751 na temelju članka 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 18/13, 127/13, 74/14, 98/19 i 41/21) te članka 398. i 425. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16 i 114/22; dalje u tekstu: ZJN 2016) donosi sljedeće

R J E Š E N J E

1. Žalba žalitelja Industrooprema d.o.o, Sesvete odbija se kao neosnovana.
2. Odbija se zahtjev žalitelja Industrooprema d.o.o, Sesvete za naknadom troškova žalbenog postupka kao neosnovan.

O b r a z l o ž e n j e

Naručitelj HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb objavio je 20. listopada 2025. u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN RH) poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi, u otvorenom postupku javne nabave izolatora i nosača izolatora (za NN i SN vodove), broj objave: 2025/S F05-0002520. Kriterij odabira ponude je ekonomski najpovoljnija ponuda na temelju kriterija cijena ponude (90 bodova) te jamstveni rok (10 bodova).

Na sadržaj dokumentacije o nabavi urednu žalbu je ovome tijelu 30. listopada 2025. izjavio žalitelj Industrooprema d.o.o, Sesvete. Žalitelj u žalbi osporava zakonitost pojedinih odredbi dokumentacije o nabavi, predlaže poništiti dio dokumentacije o nabavi zahvaćen nezakonitošću, uz naknadu žalbenog troška.

Naručitelj u svom odgovoru na žalbu u bitnome osporava žalbene navode te predlaže odbiti žalbu i zahtjev žalitelja za naknadom žalbenih troškova.

Tijekom žalbenog postupka izvedeni su dokazi pregledom i analizom dostavljenog dokaznog materijala koji se sastoji od poziva na nadmetanje, dokumentacije o nabavi te ostalih dokaza.

Žalba je dopuštena, uredna, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe.

Žalba je neosnovana.

Žalitelj u žalbi navodi da je naručitelj u tehničkim specifikacijama, točki A.2.2. Norme, propisao da konstrukcija izolatora i njihov postupak ispitivanja moraju zadovoljavati (tri) standarda ASTM (G154:2016; G90:2017; D2303-2021), bez obzira da li na njih djeluju izravno ili neizravno. Žalitelj navodi da su ASTM standardi dobrovoljni dokumenti „vođeni“ konsenzusom koji je izradio ASTM International (bivše Američko društvo za ispitivanje i materijale). Takvi standardi, navodi žalitelj, ne pripadaju niti nacionalnoj normi kojom se prihvaća europska norma, europskom tehničkom odobrenju, zajedničkoj tehničkoj specifikaciji, međunarodnoj normi ili tehničkom referentnom sustavu koji je utvrdilo europsko normizacijsko tijelo. Osim toga, naručitelj nije sukladno članku 209. stavku 2. ZJN upućivanje na normu ASTM popratio izrazom „ili jednakovrijedno“ čime nije omogućio ponuditeljima dokazivanje sukladnosti ponuđenog proizvoda jednakovrijednim normama. S obzirom na činjenicu da naručitelj ničim nije utvrdio uvjete jednakovrijednosti kod pozivanja na standard ASTM, navodi žalitelj, nejasno je i dvojbeno na temelju čega će naručitelj ocijeniti da proizvodi koje ponuditelji predlažu na jednakovrijedan način zadovoljavaju zahtjeve definirane tehničkim specifikacijama. Ovakvim propisivanjem tehničkih uvjeta naručitelj ne provodi učinkovitu javnu nabavu niti omogućuje ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava kako to definira ZJN jer onemogućuje podnošenje ponuda svim onim ponuditeljima koji bi ponudili i kvalitetnije proizvode.

U odgovoru na žalbu naručitelj u bitnome uvodno navodi da je sukladno odredbama ZJN 2016 opis predmeta nabave u autonomnoj ovlasti naručitelja te da su sve radnje vezane uz određivanje tehničkih specifikacija i uvjeta iz dokumentacije o nabavi uvjetovane potrebama naručitelja, na temelju dosadašnjeg iskustva i poznavanja situacije na tržištu, sve u skladu sa zakonskim odredbama. Naručitelj uvodno ističe da su izolatori vrlo bitan dio elektroenergetske mreže slijedom čega je bitno da su visokokvalitetni jer je dosadašnja praksa pokazala da ugradnjom izolatora koji su prosječne kvalitete i zadovoljavaju osnovne uvjete normi u proizvodnji izolatora bitno utječe na izdržljivost u specifičnim mikroklimatskim uvjetima ugradnje. Naime, navodi naručitelj, distribucijsko područje Elektrolika Gospić, za čije potrebe se nabavlja predmetna oprema, zaduženo je za održavanje elektroenergetske infrastrukture kako bi se osigurala besprekidna distribucija električne energije na području Ličke županije koje je poznato po jakim ekstremnim vjetrovima, posolici, grmljavinskim nevremenima te velikoj količini ptica i malih životinja. Dosadašnja praksa pokazala je da je naručitelj u prethodnim postupcima nabave za ovo distribucijsko područje propisivao karakteristike ispod minimalnih što je rezultiralo odabirom izolatora koji nisu mogli izdržati u navedenim mikroklimatskim uvjetima te je vrlo često dolazilo do oštećenja na elektroenergetskim objektima i postrojenjima. Što se tiče konkretnog žalbenog navoda, naručitelj ukazuje na točku A.2.2. tehničke specifikacije u kojoj je naveo da će oprema i materijali koji su opisani u drugim normama, a imaju istu ili bolju kvalitetu od nabrojanih, također biti prihvaćeni. Također ukazuje i na točku 3.1.2. Dijela I - Opći podaci o postupku nabave gdje je propisao da će pored normi navedenih u tehničkoj specifikaciji prihvatiti i jednakovrijedne norme, što se smatra jednakovrijednom normom te kako se jednakovrijednost norme dokazuje.

Provjeravajući osnovanost žalbenog navoda, uvidom u tehničke specifikacije, točku A.1., utvrđeno je da je naručitelj propisao da su tom specifikacijom utvrđeni

osnovni tehnički zahtjevi HEP-ODS d.o.o. pri nabavi NN i SN izolatora i to: konstrukcija, ispitivanje, pakiranje i isporuka. Izolatori koji su predmet ove tehničke specifikacije koristiti će se u nadzemnim distribucijskim mrežama nazivnog napona 1, 10 i 20 kV i u izrazito oštrim uvjetima okoline u kojoj će biti ugrađeni. U točki A.2.2. Norme, naručitelj je propisao da konstrukcija izolatora i njihov postupak ispitivanja moraju, između ostalih, zadovoljavati sljedeće norme (bez obzira da li na njih djeluju izravno ili neizravno): HRS IEC/TS 60815-3:2014 - Izbor i dimenzioniranje visokonaponskih izolatora namijenjenih uporabi u uvjetima onečišćenja -- 3. dio: Polimerni izolatori za izmjenične sustave (IEC/TS 60815 3:2008); ASTM G154:2016 - Standardna praksa za djelovanje uređaja s fluorescentnim svjetlom za izlaganje nemetalnih materijala UV svjetlosti; ASTM G90:2017 - Standardna praksa izvođenja ubrzanih vanjskih vremenskih utjecaja na materijale korištenjem koncentrirane prirodne sunčeve svjetlosti; ASTM D2303-2021: - Standardne ispitne metode za tekuće zagađivače, praćenje u nagnutoj ravnini stvaranja tragova i erozije izolacijskih materijala. Ukoliko je nuđeni proizvod ispitivan prema nekom od prethodnih izdanja gore navedenih normi, ponuditelj je uz ponudu dužan priložiti i Izjavu proizvođača u kojoj se potvrđuje da za nuđeni proizvod nije došlo do promjene u materijalu, konstrukciji ili proizvodnom procesu, koji bi mogli utjecati na svojstva proizvoda. Oprema i materijali koji su opisani u drugim normama, a imaju istu ili bolju kvalitetu od nabrojanih, biti će također prihvaćeni.

U Dijelu I - Opći podaci o postupku nabave, naručitelj je u točki 3.1.2. naveo da se detaljne tehničke specifikacije nalaze u zasebnom prilogu. Što se tiče kriterija za ocjenu jednakovrijednosti predmeta nabave, naručitelj je propisao da u tehničkoj specifikaciji naručitelj, sukladno članku 209. točki 2. ZJN 2016, upućuje na određene norme prilikom opisa robe koja je predmet nabave jer se na taj način najbolje mogu opisati tehničke karakteristike tražene robe. Naručitelj će pored normi navedenih u tehničkoj specifikaciji prihvatiti i jednakovrijedne norme. Izrada po drugim normama odnosno po drugim odredbama iz tehničke regulative koja osigurava iste ili bolje karakteristike i/ili kvalitetu također će biti prihvaćena. Jednakovrijedna norma se smatra ona koja propisuje minimalno tipska i rutinska ispitivanja navedena u tehničkoj specifikaciji (a koja se odnose na referentnu normu), i to sa uvjetima koje ta ispitivanja moraju dokazati minimalno istima ili strožima u odnosu na referentnu normu. Jednakovrijednost norme se dokazuje dostavljanjem dijelova norme koji se odnose na ispitivanja navedena u tehničkoj specifikaciji.

U žalbenom postupku naručitelj je na okolnost dosadašnjeg oštećenja i kvarova izolatora dostavio četiri fotografije na kojim je isto vidljivo.

Među strankama je, dakle, sporno je li naručitelj u točki A.2.2. tehničke specifikacije zakonito tražio da konstrukcija izolatora i njihov postupak ispitivanja moraju zadovoljavati tri standarda ASTM (G154:2016; G90:2017; D2303-2021).

U konkretnom slučaju mjerodavne su odredbe članaka 209. te 403. stavak 2. ZJN 2016.

Tako je člankom 209. ZJN 2016 propisano da se tehničke specifikacije, uz poštovanje obveznih nacionalnih tehničkih pravila, pod uvjetom da su u skladu s pravom Europske unije, formuliraju na jedan od sljedećih načina: 1. u obliku izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva, koji mogu uključivati karakteristike koje se odnose na zaštitu okoliša, pod uvjetom da su parametri dovoljno precizni kako bi ponuditelji mogli odrediti predmet nabave, a javni naručitelji dodijeliti ugovor 2. upućivanjem na tehničke specifikacije i uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda prioriteta, na nacionalne norme kojima su prihvaćene europske norme, europska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodne norme, druge tehničke referentne sustave koje

su utvrdila europska normizacijska tijela, ili ako bilo koji od prethodnih ne postoji, na nacionalne norme, nacionalna tehnička odobrenja ili nacionalne tehničke specifikacije koje se odnose na projektiranje, izračun i izvođenje radova te uporabu robe, pri čemu svako upućivanje mora biti popraćeno izrazom »ili jednakovrijedno« 3. u obliku izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva iz točke 1. ovoga stavka, s upućivanjem na tehničke specifikacije iz točke 2. ovoga stavka kao sredstvom pretpostavke sukladnosti s takvim izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima 4. upućivanjem na tehničke specifikacije iz točke 2. ovoga stavka za određene karakteristike te upućivanjem na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve iz točke 1. ovoga stavka za ostale karakteristike.

Člankom 403. stavkom 2. ZJN 2016 je propisano da je žalitelj obvezan dokazati postojanje postupovnih pretpostavki za izjavljivanje žalbe, kao i povrede postupka ili materijalnog prava koje su istaknute u žalbi.

Imajući u vidu da je naručitelj u točki A.2.2. tehničke specifikacije naveo da će oprema i materijali koji su opisani u drugim normama, a imaju istu ili bolju kvalitetu od nabrojanih, također biti prihvaćeni, da je u točki 3.1.2. Dijela I - Opći podaci o postupku nabave propisao da će pored normi navedenih u tehničkoj specifikaciji prihvatiti i jednakovrijedne norme, što se smatra jednakovrijednom normom te kako se jednakovrijednost norme dokazuje, a da žalitelj u konkretnom slučaju nije dokazao postojanje drugih normi (osim američkih) koje se mogu primijeniti na predmetne izolatore odnosno da je došlo do povrede u redosljedu prioriteta normi, žalbeni navod je ocijenjen neosnovanim.

Žalitelj dalje navodi da je naručitelj u tehničkim specifikacijama u točki A.2.2. Norme, također propisao da konstrukcija izolatora i njihov postupak ispitivanja moraju zadovoljavati i normu HRS IEC/TS 60815-3:2014. Žalitelj navodi da norma HRS IEC/TS 60815-3:2014 ne odgovara tehničkim karakteristikama, odnosno parametrima izolatora koje se zahtijevaju odnosno koji su specificirani u tablicama B.4, B.5 i B6, kako navodi u nastavku. Žalitelj dostavlja tablicu Normirane specifične duljine puznih staza (USCD) prema IEC 60815-3 gdje se navodi: a - vrlo lagano / very light ≥ 22 mm/kV $\cdot$ (Um/ $\sqrt{3}$), b - lagano / light ≥ 28 mm/kV $\cdot$ (Um/ $\sqrt{3}$), c - srednje / medium ≥ 35 mm/kV $\cdot$ (Um/ $\sqrt{3}$), d - teško / heavy ≥ 44 mm/kV $\cdot$ (Um/ $\sqrt{3}$), e - vrlo teško / very heavy ≥ 55 mm/kV $\cdot$ (Um/ $\sqrt{3}$).

Žalitelj kao nezakonite ističe stavke 10. te 14. do 17. i 24. Tablice B.4. Potporni izolator, kompozitni s „C-glavom“ za vodoravnu ugradnju, 24 kV za koje žalitelj navodi da je naručitelj propisao duljinu puzne staze ≥ 744 mm (klasa e), a istodobno ograničio duljinu izolatora na $400 \leq L \leq 420$ mm, nazivni promjer jezgre ≥ 38 mm, broj rebara na ≤ 9 , promjer rebara na $\leq 100 / \leq 125$ mm, te oblik izolatora prema slici 4.

Žalitelj dalje kao nezakonite ističe stavke 10. te 14. do 17. i 24. Tablice B.5. Potporni izolator, kompozitni s okruglom „F-glavom“ za vertikalnu ugradnju, 24 kV za koje navodi da je naručitelj propisao duljinu puzne staze ≥ 744 mm (klasa e), a istodobno ograničio duljinu izolatora na $L1 \leq 390 / L2 \geq 240$ mm, nazivni promjer jezgre ≥ 38 mm, broj rebara na ≤ 9 , promjer rebara na $\leq 100 / \leq 125$ mm, te oblik izolatora prema slici 5.

Žalitelj zaključno kao nezakonite ističe stavke 10. te 13. do 16. i 22. Tablice B.6 Štapni izolator kompozitni, zglobna veza „očka-očka – paralelno“, 24 kV za koje žalitelj navodi da je je naručitelj propisao duljinu puzne staze ≥ 680 mm, a istodobno ograničio duljinu izolatora na $L1 \leq 400 / L2 \geq 230$ mm, nazivni promjer jezgre ≥ 20 mm, broj rebara na ≤ 6 , promjer rebara na $\leq 100 / \leq 125$ mm, te oblik izolatora prema slici 6.

Žalitelj za sve prethodno navedene stavke tablica navodi da norma IEC 60815-3 ne propisuje broj rebara ni duljinu izolatora, već samo funkcionalne parametre

(duljinu puzne staze / razina onečišćenja). Postavljanjem navedenih dimenzija naručitelj ograničava i narušava načelo razmjernosti i ograničava tržišno natjecanje, na način da onemogućava sudjelovanje ostalih proizvođača koji nude proizvode sukladno navedenoj normi koja se odnosi na određivanje razine onečišćenja i definiranje minimalne ili maksimalne dužine puzne staze. Žalitelj navodi da dostavlja nacрте izolatora (RLP-31R-FG-M24NPG-M, RLP-31R-HG-M24NPG-M i RST-DS27R-TTP-70kN) proizvođača Tyco Electronics (Raychem) te navodi da samo njegovi proizvodi udovoljavaju spornim tehničkim karakteristikama. Također se poziva na rješenje Državne komisije KLASA: UP/II-034-02/19-01/433.

U odgovoru na žalbu naručitelj naglašava da norma na koju se poziva žalitelj HRS IEC/EN 60815-3:2014 definira klase onečišćenja (SPS) i duljine kliznih staza (USCD) kako su definirane na sl. 1 predmetne norme i to: a - vrlo lagano / very light $\geq 22 \text{ mm/kV} \cdot (U_m/\sqrt{3})$, b - lagano / light $\geq 27,8 \text{ mm/kV} \cdot (U_m/\sqrt{3})$, c - srednje / medium $\geq 34,7 \text{ mm/kV} \cdot (U_m/\sqrt{3})$, d - teško / heavy $\geq 43,3 \text{ mm/kV} \cdot (U_m/\sqrt{3})$, e - vrlo teško / very heavy $\geq 53,7 \text{ mm/kV} \cdot (U_m/\sqrt{3})$. Naručitelj navodi da je minimalne duljine kliznih staza za izolatore odredio sukladno tim vrijednostima specifičnih duljina kliznih staza, odnosno na sljedeći način:

1. tablice B.4 i B.5 - kompozitni izolatori, potporni za najviši pogonski napon $U_m=24 \text{ kV}$ red. br. 10: Klasa onečišćenja e (vrlo teško, za ugradnju u zone s visokim stupnjem onečišćenja i na drvene stupove): - duljina klizne staze = $53,7 \text{ mm/kV} \cdot (U_m/\sqrt{3}) = (53,7 \text{ mm/kV} : 1,73) \cdot 24 \text{ kV} = 31,0 \cdot 24,0 = 744,0 \text{ mm}$. Naručitelj navodi da je dodatnom provjerom je li ta klizna staza dostupna prema katalogima za izolatore koji su do sada korišteni u mrežama naručitelja, a sukladno napomeni u točki 7. norme HRS IEC/EN 60815-3:2014, ustanovio da sljedeći proizvođači izolatora posjeduju i mogu ponuditi odabranu duljinu klizne staze od minimalno 744 mm:

- proizvođač Industrooprema d.o.o., Zagreb (žalitelj u ovom postupku): tip izolatora: sa „C“ ili „HG“ glavom (prema sl. 4 i Tablici B.4) i „F“ glavom (prema sl. 5 i Tablici B.5); materijal kućišta: silikonska guma; dizajn rebara: alternirajući (naizmjeničan); broj rebara: 9 za „HG“ glavu i 7 za „F“ glavu (potrebno ≤ 9);

- proizvođač Compaq International (P) Limited, Indija: tip izolatora: sa „C“ ili „HG“ glavom (prema sl. 4 i Tablici B.4) i „F“ glavom (prema sl. 5 i Tablici B.5); materijal kućišta: EVA (Etilen-Vinil Acetat) ili silikon; dizajn rebara: alternirajući (naizmjeničan); broj rebara: 9 (potrebno ≤ 9);

- proizvođač Raychem RPG (P) Ltd., Indija: tip izolatora: sa „C“ ili „HG“ glavom (prema sl. 4 i Tablici B.4) i „F“ glavom (prema sl. 5 i Tablici B.5) - materijal kućišta: EVA (Etilen-Vinil Acetat); dizajn rebara: alternirajući (naizmjeničan); broj rebara: 9 (potrebno ≤ 9).

2. tablica B.6 — štapni kompozitni izolatori za najviši pogonski napon $U_m=24 \text{ kV}$ red. br. 10: Klasa onečišćenja d (teško, za ugradnju u zone s visokim stupnjem onečišćenja i na betonske ili čelično- rešetkaste stupove): - duljina klizne staze = $43,3 \text{ mm/kV} \cdot (U_m/\sqrt{3}) = (43,3 \text{ mm/kV} : 1,73) \cdot 24 \text{ kV} = 25,0 \cdot 24,0 = 600,0 \text{ mm}$. Naručitelj navodi da je dodatnom provjerom je li ta klizna staza dostupna prema katalogima za izolatore koji su do sada korišteni u mrežama naručitelja, odabran izolator s prvom većom kliznom stazom od min. 680 mm, a sukladno napomeni u točke 7. norme HRS IEC/EN 60815-3:201. Također navodi da je dodatnom provjerom ustanovio da sljedeći proizvođači izolatora posjeduju i mogu ponuditi odabranu duljinu klizne staze od minimalno 680 mm:

- proizvođač Industrooprema d.o.o., Zagreb (žalitelj u ovom postupku): tip izolatora: štapni prema sl. 6 i Tablici B.6; materijal kućišta: silikonska guma; dizajn rebara: alternirajući (naizmjeničan); broj rebara: 6 (potrebno ≤ 6);

- proizvođač Compaq International (P) Limited, Indija: tip izolatora: štapni prema sl. 6 i Tablici B.6; materijal kućišta: EVA (Etilen-Vinil Acetat); dizajn rebara: alternirajući (naizmjeničan); broj rebara: 6 (potrebno ≤ 6);

- proizvođač Raychem RPG (P) Ltd., Indija: duljina klizne staze 687 mm (potrebno min. 680 mm); tip izolatora: štapni prema sl. 6 i Tablici B.6; materijal kućišta: EVA (Etilen-Vinil Acetat); dizajn rebara: alternirajući (naizmjeničan); broj rebara: 6 (potrebno ≤ 6).

Naručitelj se dalje u odnosu na ostale osporavane karakteristike u Tablicama B.4, B.5 očituje kako slijedi:

- nazivni promjer rebra izolatora - norma HRS IEC/EN 60815-3:2014 u točki 9.2 definira profil izolatora s alternirajućim (eng. alternating) dizajnom rebra za kojeg kod izolatora ukupnog promjera ≤ 200 mm (naručiteljev slučaj) vrijedi sljedeći odnos: promjer većeg rebra (p_1) - promjer manjeg rebra (p_2) $\geq 0,18 \cdot p_1$ (mm); u konkretnom slučaju za izolatore iz Tablica B.4, B.5 i B.6 vrijedi sljedeće: p_1 (125 mm, promjer većeg rebra) — p_2 (100 mm, promjer manjeg rebra) = 25 mm što je više od normom zahtijevane vrijednosti $0,18 \cdot p_1$ (125 mm) = 22,5 mm;

- promjer jezgre izolatora za potporne izolatore je određen prema Tablici B.4 i B.5 ≥ 38 mm, dok je promjer jezgre za štapni izolator određen prema Tablici B.6 ≥ 20 mm. Ove vrijednosti su minimalne i uobičajeno se koriste za ovu vrstu kompozitnih izolatora kako bi mogli zadovoljiti sva mehanička naprezanja kod ispitivanja i kasnije u pogonu kroz više od 30 g. Manje vrijednosti za promjere jezgre ne bi bile sukladne ostalim uglavnom mehaničkim parametrima zahtijevanim za izolatore i to prije svega opterećenja na savijanje i vlačna opterećenja. Navedene dimenzije promjera jezgre su u skladu s preporukama većine proizvođača kompozitnih izolatora kao što je to i preporuka proizvođača Pfisterer/Sefag iz Švicarske. Također i studije i međunarodni stručni časopisi preporučuju iste ili vrlo slične vrijednosti za promjere jezgri kompozitnih izolatora i to: štapni izolatori: promjer jezgre $\geq 16-38$ mm, potporni izolatori: promjer jezgre $\geq 38-90$ mm;

- duljina izolatora - nju ne određuje norma, već se ona mora dokazati tijekom ispitivanja dizajna kao i tipskim ispitivanjima za određenu seriju i tip izolatora. Glavni kriterij koji određuje duljinu izolatora je duljina klizne staze i broj rebara te njihov promjer. Zbog geometrije postojećih stupova te zbog korištenja unificirane ovjesne opreme (nosači izolatora za drvene, betonske ili čelično-rešetkaste stupove, izolatorski lanci jednostruki ili dvostruki), a uzimajući u obzir dosadašnju praksu na izgradnji i održavanju elektroenergetskih mreža, određene su dimenzije izolatora uz prilično velike tolerancije (određene su samo najveće duljine izolatora koje se mogu ugraditi u mreži korištenjem uobičajenih postupaka, alata i opreme). Izolatori većih dimenzija od maksimalno dozvoljenih prema tehničkoj specifikaciji, ne bi bilo moguće ugraditi u postojeću mrežu bez dodatnih troškova po naručitelju. Time bi naručitelj postupio suprotno načelu javne nabave da efikasno i ekonomično troši sredstva kako bi se postigla najbolja vrijednost za novac, uz istovremeno poštovanje načela jednakog tretmana. Naručitelj navodi da nastoji postići optimalni omjer cijene i kvalitete uzimajući u obzir mogućnosti korištenja i ugradnje opreme u postojeću elektroenergetsku mrežu. Naručitelj dalje u odgovoru na žalbu navodi da su sve dimenzije izolatora navedene u tablicama B.4, B.5 i B.6 propisane u skladu sa zahtjevima važećih normi (duljine kliznih staza, promjeri rebara izolatora) ili preporukama i dosadašnjem iskustvu u korištenju ove vrste opreme. Iako žalitelj u svojoj žalbi kao dokaz ograničavanja tržišta dostavlja shematske nacрте izolatora proizvođača Tyco Electronics naručitelj iz dosadašnjeg iskustva ima saznanja da na tržištu ima više proizvođača izolatora koji mogu zadovoljiti tražene karakteristike, kao što je prethodno navedeno.

Kako je navedeno kod prethodnog žalbenog navoda, naručitelj je u točki A.2.2. tehničke specifikacije propisao da konstrukcija izolatora i njihov postupak ispitivanja moraju, između ostalih, zadovoljavati norme HRS IEC/TS 60815-3:2014 - Izbor i dimenzioniranje visokonaponskih izolatora namijenjenih uporabi u uvjetima onečišćenja -- 3. dio: Polimerni izolatori za izmjenične sustave (IEC/TS 60815 3:2008).

Također je u Tablici B.4. Potporni izolator, kompozitni s „C-glavom“ za vodoravnu ugradnju, 24 kV u stavci 10. propisao duljinu puzne staze (klasa e prema HRS IEC/TS 60815-3) ≥ 744 mm (klasa e), u stavci 14. broj rebara ≤ 9 naizmjenično, u stavci 15. duljinu izolatora $400 \leq L \leq 420$ mm, u stavci 16. nazivni promjer jezgre ≥ 38 mm, u stavci 17. nazivni promjer rebara manji $\varnothing d_2 \leq 100$ i veći $\varnothing d_3 \leq 125$ mm, te u stavci 24. oblik izolatora prema slici 4. U Tablici B.5. Potporni izolator, kompozitni s okruglom „F-glavom“ za vertikalnu ugradnju, 24 kV, naručitelj je propisao u stavci 10. duljinu puzne staze (klasa e prema HRS IEC/TS 60815-3) ≥ 744 mm (klasa e), u stavci 14. broj rebara ≤ 9 naizmjenično, u stavci 15. dimenzije izolatora $L_1 \leq 390 / L_2 \geq 240$ mm, u stavci 16. nazivni promjer jezgre ≥ 38 mm, u stavci 17. nazivni promjer rebara - manji $\varnothing d_2 \leq 100$ i veći $\varnothing d_3 \leq 125$ mm, te u stavci 24. oblik izolatora prema slici 5. U Tablici B.6 Štapni izolator kompozitni, zglobna veza „očka-očka – paralelno“, 24 kV naručitelj je u stavci 10. propisao duljinu puzne staze ≥ 680 mm, u stavci 13. broj rebara ≤ 6 naizmjenično, u stavci 14. dimenzije izolatora $L_1 \leq 400 / L_2 \geq 230$ mm, u stavci 15. nazivni promjer jezgre ≥ 20 mm, u stavci 16. nazivni promjer rebara - manji $\varnothing d_2 \leq 100$ i veći $\varnothing d_3 \leq 125$ mm, te u stavci 22. oblik izolatora prema slici 6.

Tijekom žalbenog postupka, žalitelj je ovome tijelu dostavio nacрте izolatora RLP-31R-FG-M24NPG-M, RLP-31R-HG-M24NPG-M i RST-DS27R-TTP-70kN proizvođača Tyco Electronics (Raychem), na okolnost pogodovanja tom proizvođaču. Iz nacрта RLP-31R-FG-M24NPG-M i RLP-31R-HG-M24NPG-M vidljiva je duljina klizne staze od 770 mm, devet rebara, itd. Iz nacрта RST-DS27R-TTP-70kN vidljiva je duljina klizne staze od 687 mm, šest rebara, itd. Na svim nacrtima je navedeno da su sve vrijednosti predmet promjene.

Naručitelj je tijekom žalbenog postupka dostavio sljedeći dokazni materijal:

- nacrt potpornih izolatora IPS 12,5-24-770-HG i izvadak iz kataloga proizvođača Industrooprema d.o.o., Zagreb,
- nacrt potpornih izolatora i katalog proizvođača Compaq International (P) Limited, Indija,
- nacрте potpornih izolatora proizvođač Raychem RPG (P) Ltd., Indija,
- nacrt štapnog izolatora proizvođača Industrooprema d.o.o., Zagreb,
- nacrt štapnog izolatora proizvođača Compaq International (P) Limited, Indija,
- nacrt štapnog izolatora proizvođača Raychem RPG,
- sliku zaslona s dijelom teksta norme HRS IEC/EN 60815-3:2014, točka 9.2,
- Tehničke činjenice za silikonske izolatore, proizvođača Pfisterer, gdje je na stranici 10. navedeno da se tipični promjeri šipki za štapne izolatore kreće od 14 do 38 mm, a za potporne izolatore od 38 do 170 mm;
- Međunarodnu tehničku publikaciju za elektroindustriju, izdanje 19. listopada 2025., gdje je na stranici 6. navedeno da su kod štapnih izolatora (ovjesni izolatori) promjeri jezgre od 16 mm do 38 mm (najčešće veličine), dok su kod potpornih izolatora/kompresijska primjena (izolatori za linijske stupove) promjeri jezgre od 1,5 – 3,5 inča (najčešće veličine).

Žalitelju je, dakle, sporno odgovara li norma HRS IEC/TS 60815-3:2014 spornim tehničkim karakteristikama specificiranim u tablicama B.4, B.5 i B6.

Prema ocjeni ovoga tijela, naručitelj je obrazložio iz kojeg je razloga sporne tehničke karakteristike tako propisao, navodeći da je to u skladu s normom HRS

IEC/TS 60815-3:2014 i opravdano predmetom nabavom, s time da se napominje da sukladnost sa normom ne znači da naručitelj isključivo mora propisati tehničke karakteristike koje proizlaze iz te norme. Kako je ranije navedeno, naručitelj je u točki A.2.2. tehničke specifikacije naveo da će oprema i materijali koji su opisani u drugim normama, a imaju istu ili bolju kvalitetu od nabrojanih, također biti prihvaćeni, odnosno u točki 3.1.2. Dijela I - Opći podaci o postupku nabave propisao je da će pored normi navedenih u tehničkoj specifikaciji prihvatiti i jednakovrijedne norme, što se smatra jednakovrijednom normom te kako se jednakovrijednost norme dokazuje.

Nadalje, žalitelj navodi da samo izolatori proizvođača Tyco Electronics (Raychem) udovoljavaju spornim tehničkim karakteristikama, međutim, naručitelj je argumentima i dokazima koje dostavlja u žalbenom postupku, a koje dokazuje žalitelj ne pobija, dokazao da više proizvođača, uključujući i žalitelja, mogu udovoljiti spornim zahtjevima naručitelja.

Žalitelj se poziva na rješenje Državne komisije KLASA: UP/II-034-02/19-01/433, međutim, u tom postupku radilo se o drugačijem činjeničnom i pravnom stanju gdje, između ostalog, naručitelj nije, za razliku od ovog žalbenog postupka, postupio sukladno obvezi iz članka 403. stavak 3. ZJN 2016 te dostavio dokaze kojima bi osporio žalbeni navod iz tog postupka.

Slijedom navedenog, žalbeni navod je ocijenjen neosnovanim.

Žalitelj dalje navodi da je naručitelj u točki A.4.5 naveo da ponuditelj uz ponudu mora priložiti od proizvođača uspostavljen Plan osiguranja kvalitete za proizvodnju izolatora (QA plan). Žalitelj navodi da naručitelj traži detaljan QA plan koji sadrži internu dokumentaciju proizvođača (npr. povjerljive postupke, metode ispitivanja ili interne zapise), što može biti neproporcionalno i diskriminatorno, osobito zato što je dovoljno dostaviti potvrdu o certificiranom sustavu kvalitete. Može se zaključiti, navodi žalitelj, da naručitelj svojim zahtjevom favorizira proizvođača/proizvođače koji već surađuju s naručiteljem i da zahtjev nije razmjernan predmetu nabave.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da u svojem poslovanju surađuje s nizom proizvođača pa tako i sa samim žaliteljem (s kojim ima sklopljen okvirni sporazum za isti predmet nabave) stoga je nejasno na kojeg proizvođača žalitelj misli. Zahtjev iz točke A.4.5. Osiguranje kvalitete tražen je radi osiguranja učinkovitije nabave, odnosno kako bi naručitelj izbjegao ranije opisane štete i kvarove na elektroenergetskoj infrastrukturi. Planom osiguranja kvalitete za proizvodnju izolatora (QA plan) dokazuje se da će izolatori koji su predmet nabave u svom procesu proizvodnje proći kroz sustav kontrole kvalitete, odnosno da će proći sve potrebne međufazne i završne kontrole procesa proizvodnje, kako bi ista bila sigurna i pouzdana za ugradnju u normalnim pogonskim uvjetima. Svi proizvođači koji imaju uspostavljen sustav upravljanja kvalitetom HRN EN ISO 9001:2015, a koji je tražen predmetnom tehničkom specifikacijom i koji dio žalitelj ne osporava, imaju razrađen plan osiguranja kvalitete za proizvodnju izolatora (QA plan) kao i plan za kontrolu kvalitete (QC plan) jer nakon proizvodnje svi izolatori prolaze kroz rutinska (komadna) ispitivanja za koje proizvođač mora kod isporuke izolatora dostaviti i izvještaje o ispitivanju. Navedene tvrdnje žalitelja da bi QA plan trebao sadržavati povjerljive postupke, metode ispitivanja ili interne zapise nisu točne jer QA plan takve podatke ne sadrži što je razvidno i iz primjera QA plan kojeg naručitelj dostavlja u žalbenom postupku.

Ocjenjujući žalbeni navod, uvidom u točku A.4.5 tehničke specifikacije (Osiguranje kvalitete) utvrđeno je da je naručitelj propisao da proizvođač mora imati uspostavljen sustav upravljanja kvalitetom prema normi HRN EN ISO 9001:2015. (europska norma EN ISO) za područje djelatnosti proizvodnje izolatora. Jednako tako,

proizvođač mora imati uveden i sustav upravljanja okolišem HRN ISO 14001 također za područje djelatnosti proizvodnje izolatora. Također uz ponudu ponuditelj mora priložiti od proizvođača uspostavljen Plan osiguranja kvalitete za proizvodnju izolatora (QA plan). Isporučeni izolatori se moraju moći uskladištiti bez ikakvih gubitaka svojstava i ne smiju imati nikakvih ograničenja u pogledu trajanja uskladištenja. Ne predviđa se mogućnost popravka izolatora već oštećene isporučitelj zamjenjuje novim i ispravnim, a sve o svom trošku.

Naručitelj je u žalbenom postupku dostavio primjer Plana osiguranja kvalitete za polimerne potporne izolatore u kojem se navode karakteristike koja se provjeravaju, metoda/uređaj, veličina uzorka, referentna norma, metoda provjere (M/T/C/V), kriterij prihvatljivosti, agencija te zapis.

Među strankama je, dakle, sporno je li naručitelj u točki A.4.5 tehničke specifikacije zakonito tražio dostaviti od proizvođača uspostavljen Plan osiguranja kvalitete za proizvodnju izolatora (QA plan).

Budući da je naručitelj u odgovoru na žalbu ukazao na točnu činjenicu da žalitelj ne osporava zahtjev naručitelja za uspostavljenim sustavom upravljanja kvalitetom HRN EN ISO 9001:2015, a koji je tražen predmetnom tehničkom specifikacijom, da je naručitelj dao daljnje argumentirane razloge svog spornog zahtjeva te u prilog dijelu svojih navoda dostavio dokaz (primjer Plana osiguranja kvalitete), a koju argumentaciju i dokaz žalitelj također nije osporio, te s obzirom na to da žalitelj koristi izričaje „može biti neproporcionalno i diskriminatorno“, te „može se zaključiti da naručitelj svojim zahtjevom favorizira proizvođača/proizvođače“ koji ne predstavljaju jasne i dokazane navode, već pretpostavke i paušalne navode nepotkrijepljene dokaznim materijalom, predmetni žalbeni navod je slijedom pravila o teretu dokazivanja ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj dalje navodi da je naručitelj u točki A.6.1 propisao da je ponuditelj obavezan priložiti prospektni materijal proizvođača u boji, što prelazi okvir dokazivanja sukladnosti proizvoda s traženim tehničkim specifikacijama. Takvi zahtjevi naručitelja nisu razmjerni predmetu nabave, nisu nužni za provjeru tehničkih karakteristika proizvoda, te mogu dovesti do neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da žalitelj pogrešno tumači zahtjev naručitelja jer odredbu „u boji“ izvlači iz konteksta cjelokupnog zahtjeva koji je imao za cilj osigurati dokaz u formi cjelovitog kataloga ili brošure u originalnom formatu (u originalnoj boji). Naručitelj navodi da ima negativno iskustvo u dokazivanju sukladnosti proizvoda za traženim karakteristikama jer dokumenti koji nisu bili dostavljeni u originalnom formatu/boji nisu bili dovoljno čitljivi u dijelu dimenzija i ostalih vrijednosti („kopije kopija“). Naručitelj navodi da detalji u prospektnim materijalima moraju biti jasno čitljivi te da je, prema njegovu iskustvu, nemali broj ponuditelja imao praksu samoinicijativno kreirati „prospektni materijal“ na način da takav dokument nazovu katalog, a zapravo na listu papira navedu tehničkom specifikacijom tražene karakteristike ponuđenih proizvoda. Odredba da prospektni materijali proizvođača moraju biti cjeloviti te priloženi u boji osiguravaju da naručitelj pregleda ponude na temelju čitljivih i relevantnih dokaza, a sve u skladu s načelima javne nabave, osobito načelom jednakog tretmana s obzirom na to da svi proizvođači predmetne opreme posjeduju kataloge i brošure u boji pa tako i žalitelj.

Uvidom u točku A.6.1 tehničke specifikacije utvrđeno je da je naručitelj propisao da je ponuditelj obavezan uz svoju ponudu priložiti, između ostalog, prospektni materijal (katalozi, brošure) na hrvatskom jeziku za svaki traženi tip izolatora, a da prospektni materijali (katalozi, brošure) proizvođača moraju biti cjeloviti te priloženi u

boji.

Među strankama je, dakle, sporno je li naručitelj u točki A.6.1 zakonito tražio dostavljanje prospektnog materijala proizvođača u boji.

Budući da je naručitelj u odgovoru na žalbu dao argumentirane razloge iz kojih proizlazi da mu je namjera bila osigurati dokaz u originalnom formatu (u originalnoj boji) radi potrebne čitljivosti u dijelu dimenzija i ostalih vrijednosti kako bi jasno i nedvojbeno mogao utvrditi udovoljenje traženim tehničkim karakteristikama, a da žalitelj nije sukladno članku 403. stavku 2. ZJN 2016 dokazao da takav zahtjev naručitelja prelazi okvir dokazivanja sukladnosti proizvoda s traženim tehničkim specifikacijama odnosno da nije razmjeran predmetu nabave niti nužan za provjeru tehničkih karakteristika proizvoda te da može dovesti do neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja, već samo paušalno iznosi tvrdnje, žalbeni navod je ocijenjen kao neosnovan.

Zaključno, žalitelj ukazuje na tražene oblike izolatora (slike 4., 5. i 6.) te navodi da je nejasno zašto naručitelj zahtijeva te oblike izolatora, s obzirom na to da postoje modeli izolatora s cilindričnim oblikom (veličinom) rebra. Takvi zahtjevi naručitelja nisu razmjerni predmetu nabave, nisu nužni za provjeru tehničkih karakteristika proizvoda, navodi žalitelj.

Odgovarajući na žalbeni navod naručitelj navodi da je u autonomnoj ovlasti naručitelja odrediti sve radnje vezane uz određivanje tehničkih specifikacija i uvjeta iz dokumentacije o nabavi sukladno potrebama naručitelja. Naručitelj je u konkretnom postupku unutar dopuštenog zakonskog okvira odredio i opisao predmet nabave u skladu sa svojim potrebama, a na temelju dosadašnjeg iskustva i poznavanja situacije na tržištu na način da se postigne konkurentnost i pruži mogućnost sudjelovanja u postupku svim zainteresiranim gospodarskim subjektima na tržištu, a sve u skladu sa zakonskim odredbama i načelima javne nabave. To što je naručitelj propisao traženi oblik izolatora znači da takav oblik izolatora najučinkovitije zadovoljava njegove potrebe. Propisane oblike izolatora proizvodi više proizvođača, što žalitelj u svojem navodu niti ne spori, te činjenica da je ta odredba nejasna samom žalitelju ne znači da je dokumentacija nezakonita.

Uvidom u tehničke specifikacije utvrđeno je da je naručitelj u slikama 4., 5. i 6. tražio potporni izolator, kompozitni s C-glavom i dodatnim priborom za ugradnju, 24 kV, red. br. troškovnika 4 (slika 4.), potporni izolator, kompozitni s okruglom F-glavom, 24 kV, red. br. troškovnika 5 (slika 5.) te štapni izolator kompozitni, zglobna veza "očka-očka paralelno", 24 kV, red. br. troškovnika 6 i 7 (slika 6.).

Među strankama je, dakle, sporno je li naručitelj zakonito tražio izolatore opisane u slikama 4. do 6. tehničke specifikacije.

Kada je riječ o opisu predmeta nabave i tehničkim specifikacijama predmeta nabave, nesporno je da naručitelj u definiranju istih mora voditi brigu o temeljnim načelima javne nabave i ostalim mjerodavnim odredbama ZJN 2016. Međutim, isto tako, ZJN 2016 daje mogućnost naručitelju da određuje predmet nabave sukladno svojim potrebama. U tom smislu, naručitelj je taj koji definira predmet nabave sukladno svojim potrebama, a pri tome je dužan voditi računa da u tome ne pogoduje određenom gospodarskom subjektu, kao i da specifikacijom predmeta nabave osigura svim zainteresiranim gospodarskim subjektima jednak pristup postupku javne nabave, s ciljem otvaranja javne nabave tržišnom natjecanju. U konkretnom slučaju naručitelj je definirao predmet nabave odnosno tehničke specifikacije koje su mu važne kako bi zadovoljio svoje potrebe, a to što postoje modeli izolatora s cilindričnim oblikom (veličinom) rebra, samo po sebi ne predstavlja postupanje protivno mjerodavnom

zakonskom okviru. Slijedom navedenog, kao i činjenice da žalitelj samo paušalno iznosi svoje tvrdnje bez dokazivanja da ti zahtjevi naručitelja nisu razmjerni predmetu nabave niti su nužni za provjeru tehničkih karakteristika proizvoda, kako žalitelj tvrdi, žalbeni navod ocijenjen je neosnovanim.

Postupajući po službenoj dužnosti temeljem članka 404. ZJN 2016, a u odnosu na osobito bitne povrede postupka javne nabave iz članka 404. stavka 2. tog Zakona, ovo žalbeno tijelo nije utvrdilo postojanje osobito bitnih povreda.

Slijedom svega naprijed navedenog, temeljem članka 425. stavka 1. točke 3. ZJN 2016, žalba je odbijena kao neosnovana te je odlučeno kao u točki 1. izreke ovoga rješenja.

Žalitelj je postavio zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 1.320,00 eura na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Sukladno odredbi članka 431. stavka 4. ZJN 2016, u slučaju odbijanja žalbe žalitelj nema pravo na naknadu troškova žalbenog postupka pa je odlučeno kao u točki 2. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Tužba se predaje neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

ZAMJENICA PREDsjednice

Danijela Antolković

